

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen
rakenteet Varsinais-Suomessa
Sote- ja Maku- uudistuksen jälkeen

Järjestösote113-hankkeen työpaja 15.5.2018

Karoliina Luukkainen, erikoissuunnittelija

Varsinais-Suomen sote- ja maku-uudistuksen muutosorganisaatio

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Mihin sillä pyritään?

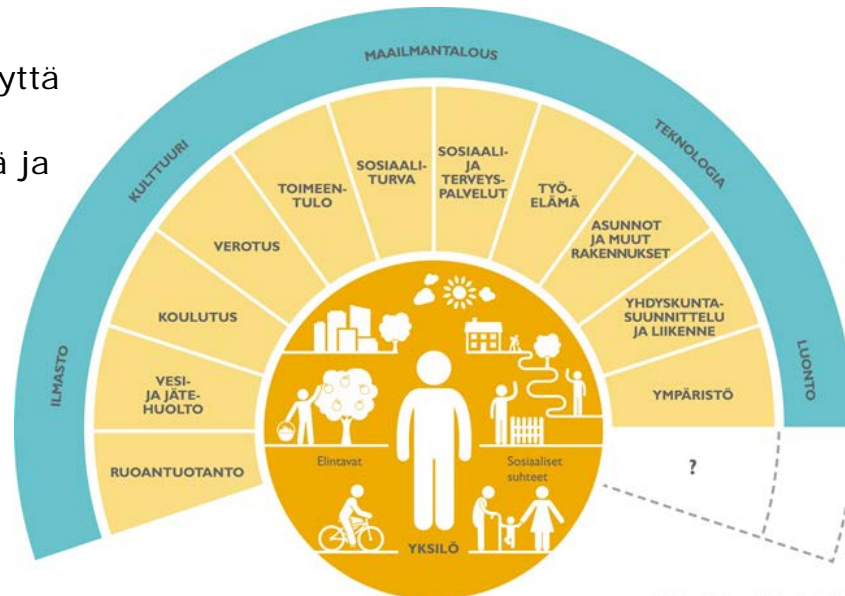
- kavennetaan väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveysteroja
- ylläpidetään ja parannetaan hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä
- vahvistetaan mielenterveyttä
- ehkäistään sairauksia, tapaturmia, syrjäytymistä ja osattomuutta

Keneen se kohdistuu?

- Yksilöön
- Väestöön
- Yhteisöihin
- Elinympäristöön

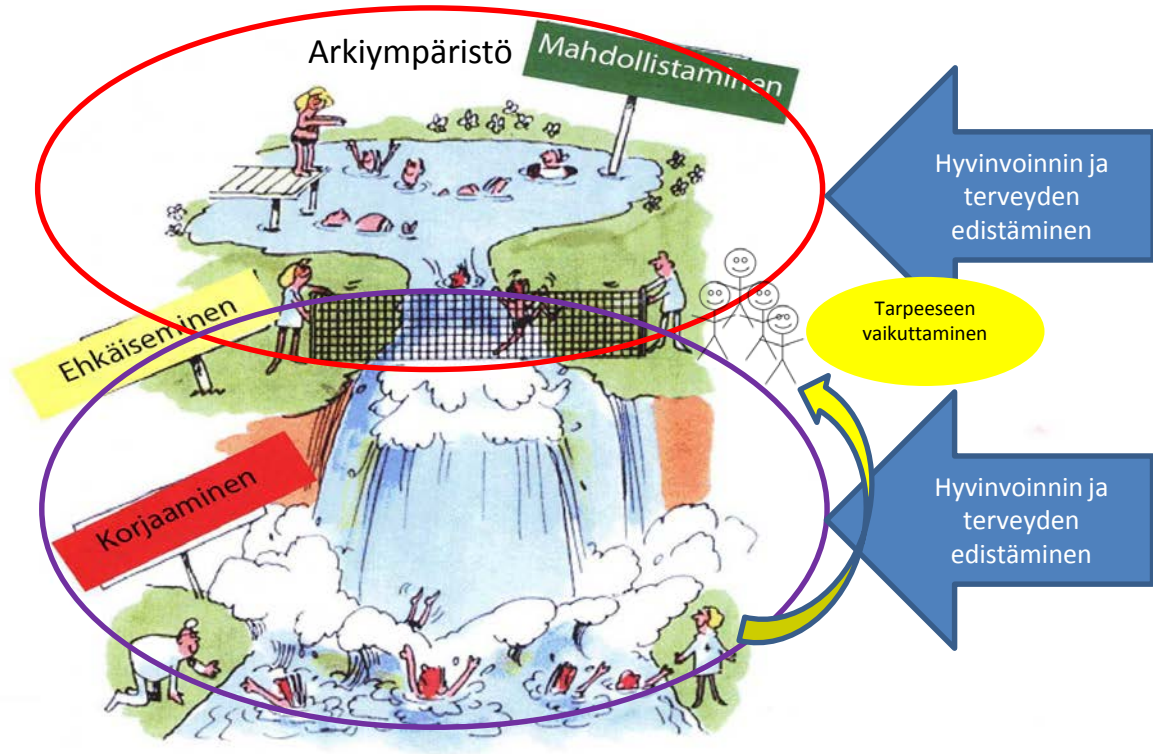
Mitä se on?

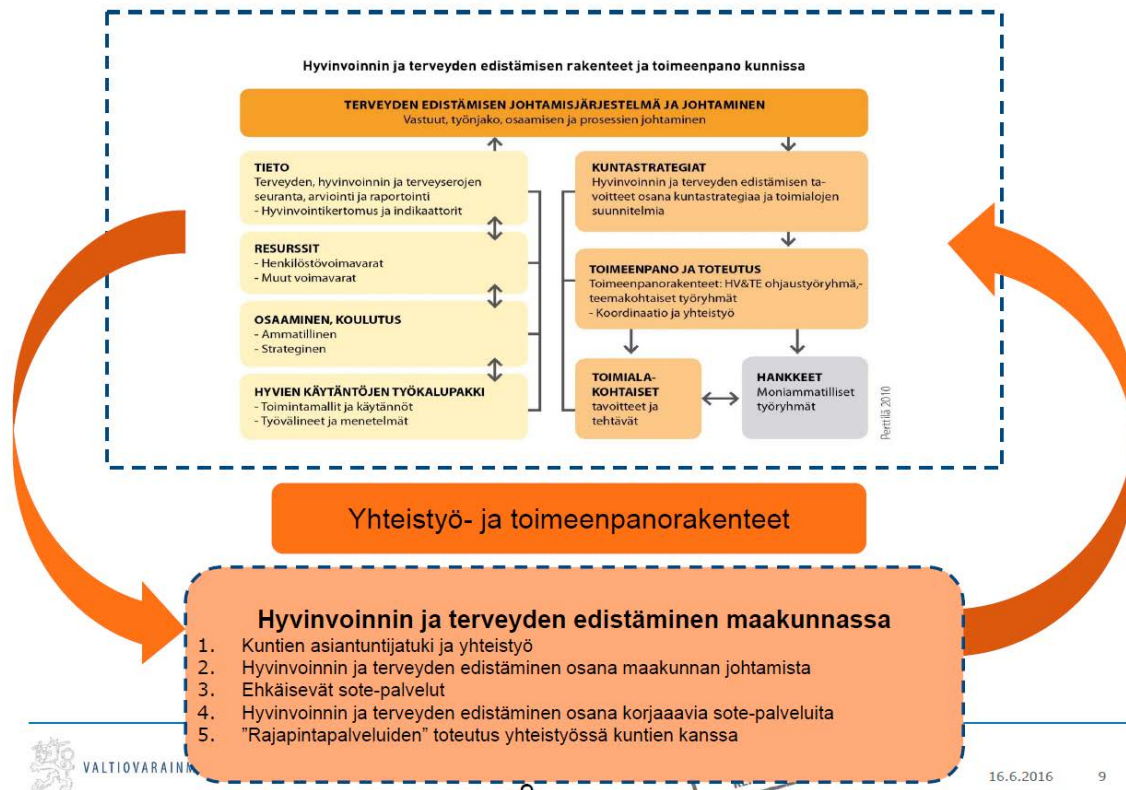
- Laaja-alaista kaikkia hallinnonaloja velvoittavaa terveyteen ja hyvinvointiin sekä niiden taustatekijöihin vaikuttamista
- Suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista

KUNTA

MAAKUNTA/
SOTE

Lähde: STM

Järjestämisen käsikirja (Alueuudistus.fi):
<http://alueuudistus.fi/jarjestamisen-kasikirja>

Mitä kunta tekee tulevaisuudessa?

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Taide- ja kulttuuripalvelut
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut

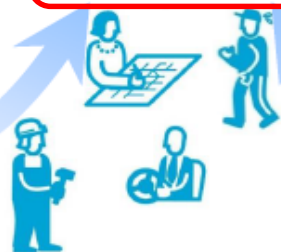
Kunnan elinvoiman edistäminen

- Paikkakunnan vetovoimaisuus
- Vaikeasti työllistyvien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö, kotouttaminen
- Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, kehittämishankkeet, yritystontit, alueen markkinointi, avoin data
- Resurssiviisaat toimintatavat

Kuntalaisen hyvinvoinnin edistäminen

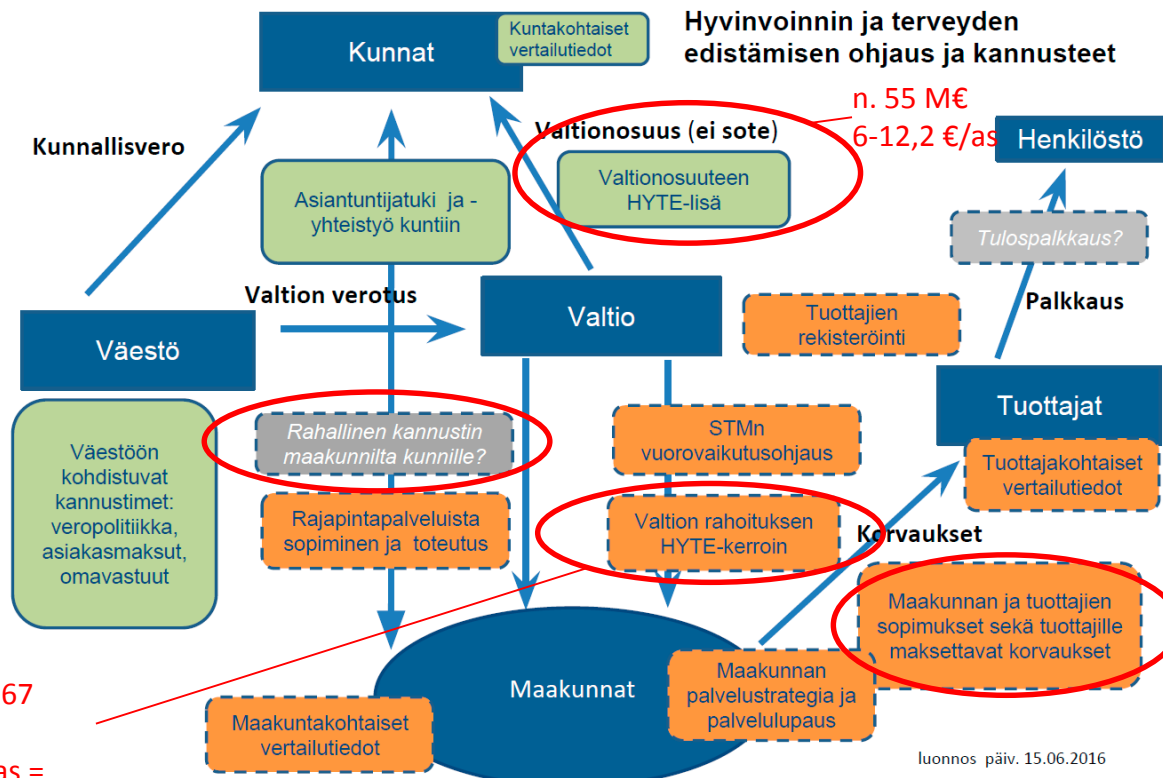
Elinympäristön kehittäminen

- Maapolitiikka
- Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
- Liikenne, joukkoliikenne
- Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
- Vesihuolto
- Jätehuolto
- Energiantuotanto ja -jakelu
- Rakennusvalvonta
- Asuntotoimi
- Ympäristönsuojelu

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokratia
- Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
- Asukkaiden omaehtoinen toiminta

1% = n. 167 M€
 23-57 €/as =
 11 – 27 M€

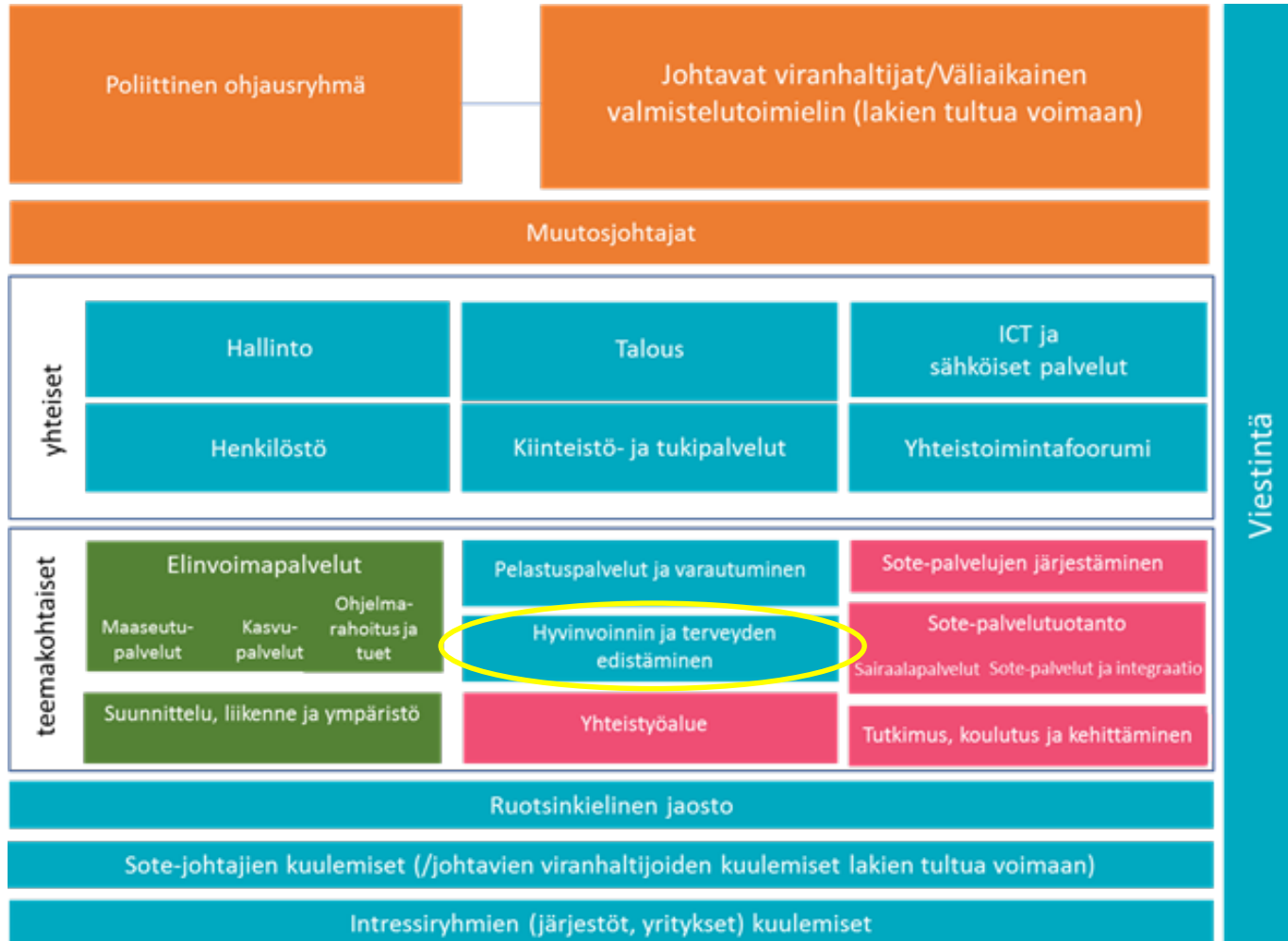
Lähde: STM

*VOS hyte-lisän sekä maakuntien hyte-kertoimen indikaattorit osana materiaalipakettia

Hyte-rakenteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana valmistelurakennetta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän kokoonpano

Karoliina Luukkainen
Ville Santalahti
Anne Taulu
Sari Rantanen
Marita Päivärinne
koordinaattori, Salo
Merja Männikkö

kuntayhtymä
Hanna Inkeroinen
Kaarina
Pia Hotanen
Minna Pohjola
Tino-Taneli Tanttu
ry
Pasi Oksanen
Tuula Oksanen
Kirsi Stjernberg
Minna Rosendahl

erityisasiantuntija, Turku (pj)
suunnittelija Vasso (siht)
ylitarkastaja Lounais-Suomen AVI
sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja, Uusikaupunki
terveyden edistämisen

terveyden edistämisen yhteyshenkilö,
Pöytyän kansanterveystyön

hyvinvointikoordinaattori,

varhaiskasvatuspäällikkö, Parainen
suunnittelija, VSSHP

terveysliikunnan kehittäjä, Liiku

suunnittelukoordinaattori, Turku
johtaja, Työterveyslaitos
viestintäpäällikkö, VS-liitto
aluejohtaja, 113-asiantuntija, VS
muistivihdistys ry

Hyte-työryhmän teemakohtaiset alatyöryhmät

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Pj erityisasiantuntija Karoliina Luukkainen

Kulttuurihyvinvointi

(pj projektipäällikkö Anna-Mari
Rosenlöf, Turun
AMK/Taikusydän)

Osallisuus (sis. esteettömyys)

(pj osallisuuden
erityisasiantuntija Anri Niskala,
Turun kaupunki)

Ehkäisevä päihdetyö

(pj suunnittelija Niina Jalo,
Turun kaupunki)

Liikunnan palveluketjut

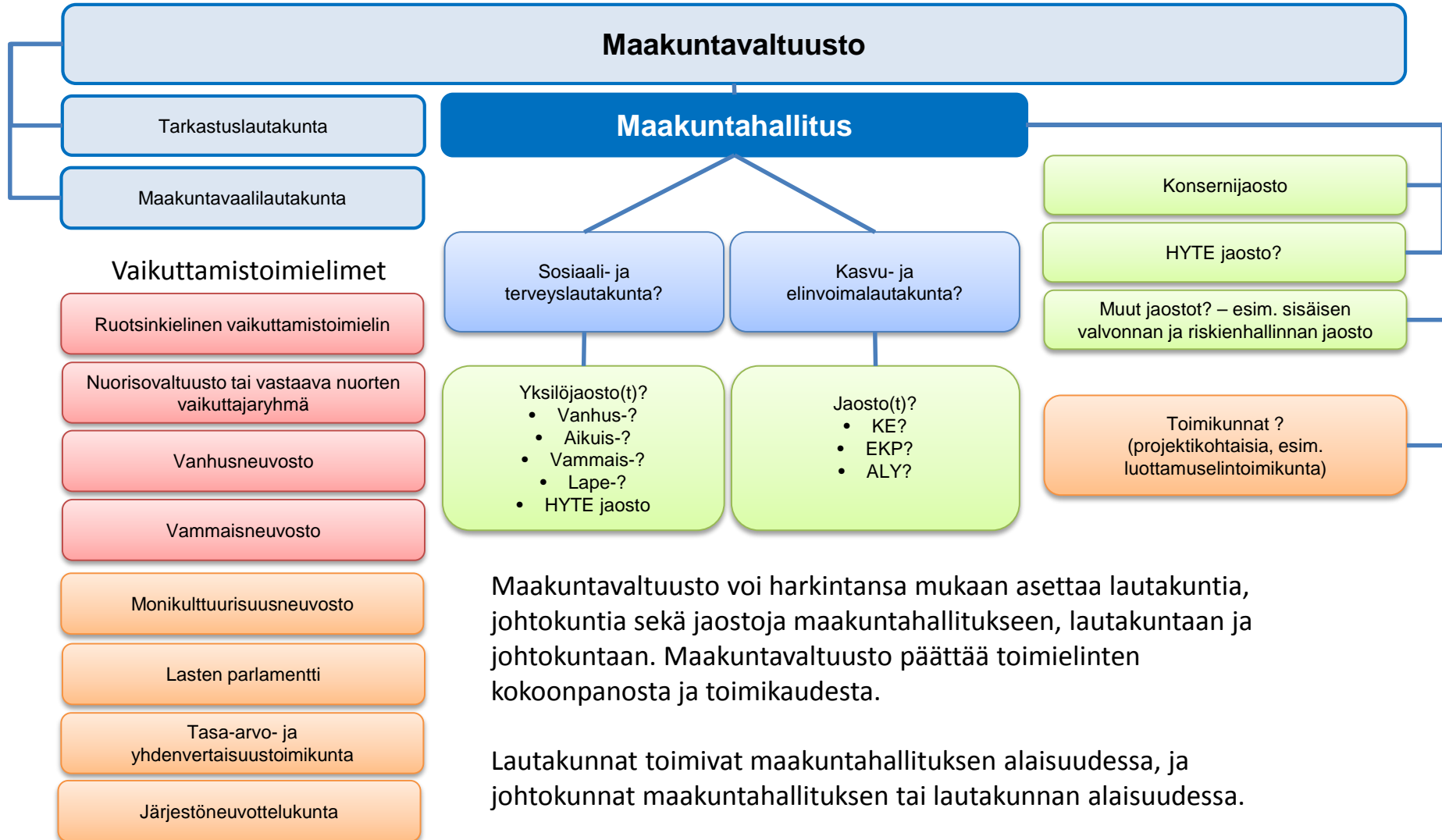
(pj terveysliikunnan kehittäjä
Tino-Taneli Tanttu, Liiku ry)

Järjestötyöryhmä

(pj Minna Rosendahl,
järjestöSote113 –hanke)

Hyte-työryhmän alatyöryhmissä yhteensä yli 80 jäsentä eri organisaatioista (mm. alueen kunnat, VSSHP, AVI, VS-liitto, ELY-keskus, kärkihankkeet, järjestöt, Kuntaliitto, THL, Taike, AMK, Folkhälsan)

Mahdollisia päätöksentekorakenteita (lautakunnat ja niiden jaostot)

Maakuntavaltuusto voi harkintansa mukaan asettaa lautakuntia, johtokuntia sekä jaostoja maakuntahallitukseen, lautakuntaan ja johtokuntaan. Maakuntavaltuusto päättää toimielinten kokoonpanosta ja toimikaudesta.

Lautakunnat toimivat maakuntahallituksen alaisuudessa, ja johtokunnat maakuntahallituksen tai lautakunnan alaisuudessa.

Varsinais-Suomen hyte-koordinaattoriverkosto

Varsinais-Suomen kuntien hyte-koordinaattorit kevät 2018

Kunta	<u>Hyte</u> -koordinaattorin nimi ja tehtävänimike
Kaarina	Hanna Inkeroinen, hyvinvointikoordinaattori
Marttila	Kirsti Keskitalo, vapaa-aikasihteeri
Lieto	Rauno Peltola, toimialajohtaja
Vehmaa	Ei nimetty (<i>yhdyshenkilöt: Ari Koskinen, Kari Kankaanranta</i>)
Masku	(virka avoinna), hyvinvointipäällikkö
Turku	Maarit Luukkaa, kehittämisspäällikkö
Kustavi	Marika Lehtinen, sosiaalijohtaja
Pöytyä	Markus Salo, liikuntasihteeri (varalla Taina Myllynen)
<u>Kemiönsaari</u>	Bo-Eric Ahlgren, vapaa-aikatoimenjohtaja
Mynämäki	Laura Päiviö-Häkämies, kasvatust- ja sivistysjohtaja (varalla Anna Salminen)
Laitila	Tarja Saarela, Tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikkö
Paimio	Matleena Koskinen, erityisliikunnanohjaaja
Salo	Marita Päivärinne, terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen koordinaattori
Parainen	Pia Hotanen, varhaiskasvatuspäällikkö
Taivassalo	Niina Anttila, lastenhoitaja
Aura	Marjaana Tamminen, vapaa-aikasihteeri
Pyhäranta	Hanna Piironen, palvelu- ja kehityspäällikkö
Uusikaupunki	Inkeri Parviainen, opetus- ja kulttuuritoimenjohtaja
Rusko	Anne Taulu, hyvinvointijohtaja (1.5. alkaen)
Somero	Riitta Ryhtä, koulutuskoordinaattori
Loimaa	Heidi <u>Kauti</u> , varhaiskasvatusjohtaja
Koski	Laura Willman-Kitola, sosiaalijohtaja (sijainen 19.2. alkaen)
Raisio	Reijo Hakorinta, liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
Nousiainen	Jaana Karrimaa, kunnanjohtaja
Sauvo	Anne Muurinen, vs. hallintojohtaja
Naantali	Iiro Pöyhönen, perusturvajohtaja
Oripää	Ei nimetty

Hyte-koordinaattoriverkoston tehtävä

- ▶ Toimia keskeisenä yhteistyörakenteena maakunnan ja kuntien välillä
- ▶ Muodostaa yhteinen käsitys väestön hyvinvoinnin ja terveydentilan näkökulmasta alueen haasteita ja vahvuuksista (alueellinen hvk keskeinen väline)
- ▶ Koota kuntien tarpeita maakunnan hyte-asiantuntijatukeen liittyen
- ▶ Toimia alueellisen yhteistyön edistäjänä (myös kuntien välisen)

Hahmotelma: Verkostot ja resurssit maakunnan sisällä ja maakunnan ja muiden toimijoiden välillä

VERKOSTOT

- ▶ Kuntien hyte-koordinaattorit
- ▶ Maakunnan liikelaitoksen terveyden edistämisen työryhmä
- ▶ SoTe -keskusten hyte-yhdyshenkilöt?
- ▶ Maakunnan hyte-johtoryhmä
- ▶ Järjestöfoorumi
- ▶ Muita?

RESURSSIT

- ▶ Maakunnan hyte-koordinaattori?
- ▶ Osallisuuskoordinaattori?
- ▶ Ept-koordinaattori?
- ▶ Kulttuurikoordinaattori?
- ▶ Järjestötyön koordinaattori?

Järjestötyöryhmä laatii esityksen järjestyhteistyön rakenteista ja resurssoinnista tulevassa maakunnassa

Kohti järjestöystävällistä maakuntaa

Varsinais-Suomen alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpideohjelma 2017-2018

Hyte-painopisteet:

- 1) Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen
- 2) Päihteiden käytön vähentäminen
- 3) Ylipainon ja liikkumattomuuden vähentäminen

Painopisteisiin on määritelty väestöryhmittäiset (lapset, nuoret ja lapsiperheet, työikäiset sekä ikäihmiset) alatavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.

Alueellinen Hyte-toimenpideohjelma löytyy sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmasta sekä alueellisesta hyvinvointikertomuksesta.

<https://kimpassa-allihopa.fi/assets/uploads/2017/04/Varsinais-Suomen-sosiaali-ja-terveydenhuollon-j%C3%A4rjest%C3%A4missuunnitelma-p%C3%A4ivitys-vuosille-2017-2018-28.10.2016.pdf>

Varsinais-Suomen tilanne Hyte-valmistelussa

- ▶ Hyte kuntakierros toteutettu huhti-kesäkuussa 2017
- ▶ Varsinais-Suomen alueellinen hyvinvointikertomus julkaistu 05/2017

<https://kimpassa-allihopa.fi/uutiset/varsinaissuomalaisen-lasten-kunto-huolestuttaa/>

- ▶ Alueellinen hvk päivitetään kevään 2018 aikana: panostus prosessin ja lopputuotteen laatuun (tietopohjan puutteet, jaettu ymmärrys VS väestön tilasta ja haasteista)
- ▶ Hyte-organisointirakenteet ja kytkeytyminen ohjausdokumentteihin (maakuntastrategia, palvelulupaus, palvelustrategia hallintopäätökset/tuottajien sopimukset) ja sopimusmittarit valmistellaan kevään 2018 aikana (alatyöryhmät)

Alueellisen hyvinvointikertomuksen päivittäminen

- ▶ Aikataulu: pohja (indikaattorit ja teksti) hyte-työryhmän kautta toukokuun aikana
- ▶ Hyte-koordinaattoriverkoston seuraava kokous 7.6.2018
Valmistautuminen kokoukseen:
  - Luonnosversio 0.1 toimitetaan 25.5. (lausuntokierros)
  - Hvk pohjana THL:n arviointiprosessissa -> ministeriöiden neuvottelut maakunnan kanssa (STM ja VM)
  - Lista maakunnassa tunnistetuista järjestölähtöisistä hyte-toiminnoista

Järjestöryhmän kokoonpano toimeksianto

- ▶ Avustuskäytänteet (nykytila ja tulevaisuuden tavoitetila)
  - ▶ Sote-järjestöyhteistyö ja sen rajapinnat: Esitys yhteistyötehtävien jakamisesta kuntien ja maakunnan koordinoiva roolin välillä?
  - ▶ Esitys järjestöyhteistyön järjestämisestä tulevassa maakunnassa, mahdolliset tarvittavat toimielimet ja tarvittavat vastuuhenkilöt?
-
- pj. Minna Rosendahl, JärjestöSotehanke 113, Varsinais-Suomen Muistiyhdistys ry
  - Miia Hänninen, Varsinais-Suomen lastensuojelujärjestöt ry
  - Teija Leppämäki, Turun Seudun TST ry
  - Sirke Salmela, Turun seudun lihastautiyhdistys ry
  - Eija-Riitta Hilska, Salon SYTY ry
  - Minttu Ojanen, Soste ry